

Sygn. akt I C 1838/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2017r.

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący: SSR Barbara Nowicka

Protokolant: starszy sekretarz sądowy E. B.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 lutego 2017 r. w S. sprawy

z powództwa P. M.

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej w W.**

o zapłatę kwoty 60.000,- zł wraz z ustawowymi odsetkami

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda P. M. kwotę 35.000,- zł (słownie: trzydzieści pięć tysięcy złotych 00/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28.02.2017 do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda P. M. kwotę 2.542,77 zł (słownie: dwa tysiące pięćset czterdzieści dwa złote 77/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. nakazuje zwrócić powodowi P. M. kwotę 175,60 zł (sto siedemdziesiąt pięć złotych i 60/100) tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki.

Sygn. akt I C 1838/15

UZASADNIENIE

Powód P. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.** na swoją rzecz kwoty 60.000,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 12.02.2015 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę po śmierci brata I. K. (1). Powód wniósł również o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 4.11.2014 r. na trasie U. – D. w miejscowości D. doszło do wypadku drogowego podczas którego kierowca samochodu marki M. (...) o nr rej. (...) uderzył w drzewo. Na skutek zdarzenia, będący pasażerem brat powoda, I. K. (1) doznał licznych obrażeń ciała, które spowodowały jego śmierć. Sprawca zdarzenia posiadał polisę odpowiedzialności cywilnej w związku z ruchem pojazdu wystawioną przez pozwanego. Powód wskazał, iż śmierć I. K. (1) nastąpiła w szpitalu. Dnia 8.12.2014 r. wystąpiło zatrzymanie krążenia, u I. K. (1) stwierdzono zgon.

Pełnomocnik powoda w dniu 12.01.2015 r. zgłosił pozwanemu szkodę powstałą w związku ze zdarzeniem z dnia 11.04.2014 r. i zażądał wypłaty na rzecz powoda zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na skutek śmierci I. K. (2). Pozwany w odpowiedzi na zgłoszone roszczenie przyznał P. M. kwotę 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 5.040,00 zł z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu. Powód nie zgodził się z wysokością otrzymanego

zadośćuczynienia i zażądał od ubezpieczyciela wypłaty dodatkowej kwoty 60.000,00 zł. Pozwany zaproponował zawarcie ugody poprzez dopłatę kwoty 10.000,00 zł. Do ugody nie doszło.

Powód podniósł, iż wypłacona kwota jest nieadekwatna do doznanej przez niego krzywdy i nie spełnia swojej podstawowej funkcji kompensacyjnej. Zmarły I. K. (1) był przyrodnim bratem powoda, co świadczy, że należał do członków jego najbliższej rodziny. Obaj mieli wspólną matkę. I. K. (1) był starszy od powoda o 11 lat, po śmierci jego ojca jego matka wyszła ponownie za mąż. Z jej nowego związku narodził się powód. Mimo różnicy wieku bracia byli ze sobą bardzo zżyci. Mieszkając przez wiele lat razem stworzyli relację, która była oparta na bliskości, wzajemnym wsparciu, zaufaniu i trosce. Po wyprowadzeniu się z domu rodzinnego i założeniu własnych rodzin bracia nadal utrzymywali bardzo bliski kontakt. Znali swoich partnerów i sytuacje, przez które przechodzili. Kiedy powodowi urodziła się córeczka, poprosił I. K. (1), aby został ojcem chrzestnym swojego dziecka. W kryzysowych sytuacjach bracia wiedzieli, że mogą na siebie liczyć. Powód czasami pożyczał zmarłemu pieniądze, jego brat z kolei pomagał mu w sprawach budowlanych. Mieszkali blisko siebie i widywali się każdego dnia. Kiedy I. K. (1) przechodził koło garażu P. M. i widział zapalone światło zawsze wstępował do brata i spędzał z nim chwilę na majsterkowaniu lub wspólnych rozmowach. Bracia odwiedzali się także w swoich domach. Wspólnie spędzali święta, razem też organizowali imprezy okolicznościowe. Po śmierci matki i ojca powoda stali się dla siebie najbliższą rodziną. Powód bardzo cenił relację jaką miał z I. K. (1). Często w kluczowych sytuacjach życiowych szukał rady u starszego i bardziej doświadczonego brata. W okresie jesiennym razem dzielili wspólną pasję – grzybobranie w okolicach U.. Lubili także spędzać wolny czas ze wspólnymi znajomymi. Po zdarzeniu z dnia 4.11.2014 r. powód często odwiedzał I. K. (1) w szpitalu. Wiedział, że brat jest w ciężkim stanie ale nie podejrzewał, że umrze. W trosce o jego sytuację materialną podjął wszelkie niezbędne działania w celu uzyskania dla poszkodowanego świadczeń z ZUS. Po jego śmierci zorganizował także cały pogrzeb. Po śmierci I. K. (1) powód się załamał. Strata jedyne go brata była dla niego wielkim ciosem. W jego sercu pojawił się głęboki smutek i żal, których powód nie potrafił w żaden sposób zwalczyć. Powód nigdy nie przypuszczał, że straci brata w tak drastycznych okolicznościach. Jego śmierć zachwiała u powoda poczucie spokoju i bezpieczeństwa, zdał sobie bowiem sprawę, że już więcej nie zobaczy swojego brata, nie będzie mógł się z nim podzielić swoimi przeżyciami, że nie spędzą już razem wolnego czasu. Powód nie wiedział jak odnaleźć się w tak traumatycznej sytuacji jaką była śmierć brata. Głęboki wstrząs doprowadził do poważnego osłabienia jego odporności psychicznej. Powód nie radząc sobie z bólem po stracie brata zaczął uczęszczać do psychiatry na zajęcia terapeutyczne i zażywać przepisane mu leki uspakajające.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew /k. 34 – 39/ wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania według norm przepisanych.

Pozwany – kwestionując żądanie pozwu jedynie co do wysokości – podniósł, iż wysokość zadośćuczynienia jest rażąco wygórowana i dowolna i nie znajduje podstaw w przedstawionym materiale dowodowym. Przyznał, iż powodowi została wypłacona kwota 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej. Podniósł, iż żądana kwota jest zbyt duża i nie odpowiada dzisiejszym realiom. Zarzucił, iż brak jest dowodów, że powód był uzależniony od zmarłego, a ich stosunki były bardzo bliskie czy zażyłe. Wsparcie udzielone przez poszkodowanego oraz wspólne spędzanie czasu, na które powołuje się powód, było naturalnym zjawiskiem występującym w relacjach i miało charakter typowy dla normalnej rodziny. Wskazał, iż w chwili śmierci I. K. (1) powód był osobą dorosłą, prowadził oddzielne gospodarstwo domowe, posiadał własną rodzinę (najbliższych) i zamieszkiwał w pewnej odległości od miejsca zamieszkania zmarłego.

Pozwany zakwestionował nadto żądanie odsetek od kwoty zadośćuczynienia od dnia określonego w pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4.11.2014 r. na trasie U. – D. w miejscowości D. doszło do wypadku drogowego, podczas którego kierowca samochodu marki M. (...) o nr rej. (...) uderzył w drzewo. W wyniku zdarzenia pasażer I. K. (1) doznał licznych obrażeń ciała.

Po zdarzeniu i wydobyciu I. K. (1) z pojazdu przez straż pożarną, został on przewieziony karetka pogotowia do Wojewódzkiego Szpitala (...) w S. na Szpitalny Oddział Ratunkowy, gdzie w wyniku przeprowadzonych badań rozpoznano otwarte złamanie otwarte podudzia lewego, złamanie lewej kości udowej, złamanie kości śródreźca lewego, złamanie obojczyka lewego, złamanie kompresyjne kręgu (...) i L2. Liczne złamania żeber, złamanie mostka, złamanie żuchwy, stłuczenie płuca lewego.

W tym samym dniu został skierowany na Oddział (...) Urazowo – Ortopedycznej, przeprowadzono oczyszczanie rany podudzia lewego oraz dokonano stabilizacji złamań.

Po wykonaniu zabiegów poszkodowany został przekazany na Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

W dniach od 5.11.2014 r. do 8.12.2014 r. znajdował się pod stałą opieką lekarską. Trafił na Oddział Intensywnej (...) w stanie śpiączki farmakologicznej. Z przyczyn medycznych nie wybudzano go.

W trakcie leczenia zastosowano intubację dotchawiczną, analgesodację (jedną z form znieczulenia), wentylację mechaniczną, podtrzymywanie krążenia za pomocą wlewu lewonoru, płynoterapię, antybiotykoterapię, uzupełnienie czynników morfotycznych krwi, tracheostomię (wycięcie otworu w chrząstce tchawicy umożliwiające swobodne oddychanie z pominięciem górnych dróg oddechowych), drenaż jamy opłucnowej, gastroskopię oraz inne zabiegi mające na celu przywrócenie poprawnych funkcji organizmu poszkodowanego.

W dniu 5.12.2014 r. u I. K. (1) wystąpiło masywne krwawienie z górnego odcinka przewodu pokarmowego, w gastrokopii zdiagnozowano duże owrzodzenie żołądka. Pomimo uzupełnienia czynników morfotycznych krwi i wyrównania płynowego, u pacjenta wystąpił nieodwracalny wstrząs pokrwotoczny.

Dnia 8.12.2014 r. wystąpiło (...), u I. K. (1) stwierdzono zgon.

W chwili śmierci I. K. (1) miał 54 lata. **(bezsporne), nadto:**

dowód: dokumenty w aktach szkody w aktach sprawy I C 1837/15, odpis skrócony aktu zgonu I. K. (1) /k. 10 akt/, karta informacyjna leczenia szpitalnego /k. 11 – 12 akt/, zdjęcia RTG /k. 14 – 15 akt/, karta informacyjna leczenia szpitalnego /k. 16 – 19 akt/.

Sprawca zdarzenia posiadał polisę odpowiedzialności cywilnej w związku z ruchem pojazdu w (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W..

(bezsporne)

Dnia 12.01.2015 r. pełnomocnik P. M. zgłosił pozwanemu szkodę powstałą w związku ze zdarzeniem z dnia 11.04.2014 r. i zażądał wypłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na skutek śmierci I. K. (1).

dowód: ogłoszenie szkody w aktach szkody w aktach sprawy I C 1837/15, wydruk e –mail z dnia 16.02.2015 r. / k. 20 akt/.

Decyzją z dnia 10.03.2015 r. ubezpieczyciel przyznał i wypłacił P. M. kwotę 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę, kwotę 4.540,04 zł tytułem kosztów pogrzebu, kwotę 500,00 zł tytułem kosztów odzieży żałobnej osób bliskich. **(bezsporne), nadto:**

dowód: decyzja z dnia 10.03.2015 r. /k. 21 – 22 akt/.

Pismem z dnia 7.04.2015 r. pełnomocnik P. M. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 60.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia raz z odszkodowania za śmierć brata I. K. (1).

dowód: pismo z dnia 7.04.2015 r. / k. 23 – 26 akt/.

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zaproponował zawarcie ugody przez dopłatę kwoty 10.000,00 zł, do ugody nie doszło. **(bezsporne), nadto:**

dowód: wydruk e – mail z dnia 28.04.2015 r. /k. 27 akt/.

I. K. (1) był starszym o 11 lat bratem P. M., mieli wspólną matkę. Po śmierci ojca I. K. (1) jego matka wyszła ponownie za mąż i z tego związku urodził się powód P. M..

Matka I. K. (1) i P. M. nie żyje. **(bezsporne).**

Zmarły I. K. (1) i P. M. mieszkali przez wiele lat razem. Byli ze sobą życzliwi.

Po wyprowadzeniu się z domu rodzinnego i założeniu własnych rodzin nadal utrzymywali bliskie relacje, odwiedzali się 2 – 3 razy w tygodniu, mieszkali na tej samej ulicy. Często spotykali się w garażu P. M. w którym majsterkowali i rozmawiali. Powód pożyczał zmarłemu bratu pieniądze, a on pomagał mu w sprawach budowlanych. Bracia odwiedzali się również w swoich domach, wspólnie spędzali święta i imprezy okolicznościowe. Razem jeździli na ryby i grzyby. Powód cenił relację jaką miał ze starszym bratem, często szukał u niego rady.

Po zdarzeniu z dnia 4.11.2014 r. P. M. odwiedzał brata w szpitalu. Po śmierci brata załamał się, przeżywał żalobę, uczęszczał do psychiatrii i na zajęcia terapeutyczne, zażywał leki uspokajające.

dowód: zeznania świadka S. K. złożone na rozprawie w dniu 31.08.2016 r. czas nagrania: 00:01:32, 00:13:21 /k. 84 – 85 akt/, zeznania powoda P. M. złożone na rozprawie w dniu 31.08.2016 r. czas nagrania 00:20:56 /k. 85 – 86 akt/, faktura nr (...) r. z dnia 2.03.2015 r. /k. 28 akt/, faktura nr (...) r. z dnia 8.04.2015 r. /k. 29 akt/.

Stan psychiczny P. M. jest bardzo zły. Cechuje go pesymizm i depresyjne nastawienie do życia. Śmierć brata przyniosła powodowi znaczne cierpienie psychiczne. Powód czuje się zagubiony i pozbawiony korzeni, ponieważ stracił ostatnią osobę z najbliższych krewnych.

Pogorszeniu uległo funkcjonowanie powoda w życiu społecznym, ograniczył swoje kontakty towarzyskie, przebywanie w towarzystwie innych osób nie przynosi mu radości, ale wywołuje irytację i zniecierpliwienie. P. M. wymaga wsparcia psychologicznego. Jego profil osobowościowy – introwersja i nasilony neurotyzm, są cechami wyjątkowo niekorzystnymi dla funkcjonowania emocjonalnego.

Śmierć brata była istotnym wydarzeniem pogarszającym stan psychiczny powoda, lecz nie jedynym. Poza wypadkiem brata na pogorszenie się stanu powoda wpłynęła przedwczesna śmierć rodziców, poprzedzona ciężką i długotrwałą chorobą oraz własne problemy zdrowotne. Osoby o taki profilu jak badany, szczególnie boleśnie odczuwają wszelkiego rodzaju klęski i niepowodzenia życiowe.

dowód: opinia pisemna biegłego sądowego z zakresu psychologii W. H. /k. 95 – 98 akt/.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W niniejszym postępowaniu powód dochodził zasądzenia dalszego zadośćuczynienia w związku z wypadkiem komunikacyjnym, w następstwie którego stracił brata I. K. (1).

Pozwany - nie kwestionując swojej odpowiedzialności za skutki zdarzenia z dnia 4.11.2014 r. oraz przyznania i wypłacenia w toku postępowania likwidacyjnego powodowi kwoty 15.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć brata - podnosił, iż żądana kwota jest rażąco wygórowana, dowolna i nie znajduje podstaw w przedstawionym materiale dowodowym.

Przystępując do oceny zasadności podnoszonych przez strony twierdzeń i zarzutów Sąd zważył, iż ocena prawna dochodzonego przez powoda roszczenia winna być dokonywana na podstawie art. 446 § 4 k.c. stanowiącego, że sąd może przyznać najbliższemu członkowi rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. W przepisie tym mowa jest o zadośćuczynieniu pieniężnym z powodu krzywdy, polegającej wyłącznie na cierpieniach psychicznych, wywołanych utratą osoby bliskiej. Śmierć osoby bliskiej w istotny sposób narusza sferę psychicznych odczuć jednostki. Chodzi o uczucie smutku, przygnębienia, żalu i innych negatywnych emocji.

W orzecznictwie wskazuje się, że w razie śmierci osoby bliskiej na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 18 października 2012 r., I ACA 458/12, Legalis nr 704753).

Sąd zważył, że powód był dla zmarłego brata niewątpliwie osobą bliską w rozumieniu art. 446 § 4 k.c. Jak wynikało z przesłuchania świadka S. K. oraz powoda, P. M. łączyła z bratem bliska, silna więź rodzinna.

Sąd zważył, iż o bardzo silnej więzi emocjonalnej łączącej powoda ze zmarłym świadczyło chociażby to, że rodzeństwo pomimo dzielącej ich różnicy wieku, założenia własnych rodzin nadal spędzało ze sobą wiele czasu, zwierzało się sobie, szukało u siebie pomocy i wsparcia, celebrowało święta i uroczystości. Nie można było tracić z pola widzenia, że założenie własnej rodziny z natury rzeczy skutkuje w pewien sposób osłabieniem więzi między rodzeństwem na rzecz małżonków i własnych dzieci, zwłaszcza w przypadku znacznej różnicy wieku między rodzeństwem. W ocenie Sądu to, że pomiędzy braćmi tak się nie stało, było skutkiem właśnie silnych, wyjątkowych relacji. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie pozostawia wątpliwości, iż powoda i zmarłego łączyły bliskie relacje. Po śmierci ojca powoda i ich wspólnej matki, bracia byli dla siebie jedyną bliską rodziną. Wyłaniające się z zeznań powoda poczucie bliskości, bezpieczeństwa, poszukiwanie pomocy u zmarłego brata jest niczym innym jak przejawem łączącej ich wyjątkowej więzi. Obecnie powód nadal wspomina brata, śmierć brata miała wpływ na jego stan psychiczny, co ustalono na podstawie opinii biegłego psychologa W. H.. Biegły zaopiniował, iż powód wymaga wsparcia psychologicznego, śmierć brata była istotnym wydarzeniem pogarszającym jego stan psychiczny.

Analiza treści opinii biegłego pozwalała na uznanie, że była ona wyczerpująca, rzetelna i wiarygodna. Biegły w sposób przekonujący uzasadnił swoje stanowisko wskazując przeprowadzone czynności. Proces dochodzenia biegłego do wniosków stanowiących konkluzję opinii był przedstawiony w sposób logiczny i nie budzący wątpliwości Sądu. Do powyższej opinii żadna ze stron nie zgłosiła zastrzeżeń.

Opinia ta potwierdzała w znacznej mierze argumenty strony powodowej, odwołujące się do konkretnych zdarzeń, co pozwoliło Sądowi na ustalenie, że na skutek śmierci brata P. M. utracił możliwość życia we wspierającej się rodzinie, co stanowiło naruszenie jednego z podstawowych dóbr osobistych człowieka.

Przechodząc do kwestii związanej z wysokością zadośćuczynienia, podkreślić należało, iż sprawy o zadośćuczynienie z krzywdę wywołaną śmiercią osoby bliskiej mają charakter ocenny. Każda z tych spraw jest inna, niesie za sobą inną tragedię i wymaga indywidualnego podejścia. Oczywistym jest też, że każda osoba dotknięta tragiczną, niespodziewaną śmiercią osoby bliskiej przeżywa tę śmierć na swój sposób. Jednakże przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia nie można nie rozróżniać siły i jakości więzi istniejących pomiędzy małżonkami, pomiędzy rodzicami i dziećmi oraz pomiędzy rodzeństwem. Ta różnica w sile więzi przesądza właśnie o konieczności różnicowania zadośćuczynienia członkom rodziny.

Zadośćuczynienie jest szczególną formą naprawienia niemajątkowej szkody na osobie (krzywdy) stanowiącej rodzaj rekompensaty pieniężnej za doznane przez osobę pokrzywdzoną czynem niedozwolonym cierpienia fizyczne

lub psychiczne i powinno ułatwić przezwycięzenie przez nią ujemnych przeżyć psychicznych. Pomimo tego, że przepisy prawa nie określają szczegółowo kryteriów jakimi należy kierować się przy ustalaniu wysokości należnego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, to jednak w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i doktrynie prawa zostały wypracowane pomocne wskazówki pozwalające na dokonanie odpowiednich ustaleń. Biorąc pod uwagę niewymierny charakter szkody niemajątkowej, zadośćuczynienie stanowi swoiste wynagrodzenie osobie poszkodowanej przeżytych cierpień psychicznych i fizycznych, **przy czym wysokość takiego świadczenia powinna stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość jednakże nie nadmierną w stosunku do rozmiaru doznanej krzywdy** (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2000 r., III CKN 582/98).

Mając na względzie wszystkie powyższe okoliczności Sąd uznał, iż kwota 50.000,00 zł jest kwotą adekwatną do krzywdy i cierpienia jakie doznał powód na skutek śmierci brata. Suma ta stanowi niewątpliwie ekonomicznie odczuwalną dla powoda wartość, nie będąc przy tym nadmierną, biorąc pod uwagę natężenie cierpienia i bliskość relacji z bratem. Jednocześnie na podstawie opinii biegłego psychologa Sąd ustalił, że zły stan psychiczny powoda jest wynikiem innych jeszcze, aniżeli śmierć brata, wydarzeń i czynników. W tej sytuacji zasądzenie całości dochodzonej kwoty zadośćuczynienia, oszacowanego przez powoda na łączną kwotę 75.000,- zł, nie byłoby uzasadnionym.

Skoro w toku postępowania likwidacyjnego strona pozwana przyznała i wypłaciła powodowi tytułem zadośćuczynienia kwotę 15.000 zł, Sąd zasądził na jego rzecz pozostała kwotę w wysokości 35.000 zł, o czym orzekł jak w pkt I sentencji, oddalając w pkt II powództwo ponad kwotę 35.000,00 zł.

Należy zwrócić uwagę, że w art. 446 § 4 k.c. użyto sformułowania: „sąd może”, a zatem przyznanie zadośćuczynienia pieniężnego ma charakter fakultatywny, oznacza to, że uznaniu sądu orzekającego pozostawiono rozstrzygnięcie kwestii, czy w konkretnym przypadku doznana krzywda (jeżeli sąd ustali, że doszło do krzywdy) ma być naprawiona także przez zasądzenie zadośćuczynienia pieniężnego oraz w jakiej wysokości, czy też nie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 22 listopada 2012r., I ACa 339/12, Legalis nr 698025).

Problem początku terminu, od którego powinno się liczyć odsetki od takiego świadczenia pieniężnego jak zadośćuczynienie stanowił przedmiot licznych wypowiedzi doktryny i orzecznictwa.

W szczególności w orzecznictwie Sądu Najwyższego widoczne jest ujmowanie tego zagadnienia indywidualnie, czyli zależnie od sytuacji, przez dokonywanie wyboru między dwoma możliwymi terminami. Jest to albo chwila wezwania do zapłaty, także w postaci wytoczenia powództwa, albo określenie wysokości należnego świadczenia dopiero orzeczeniem sądu. Pierwsza możliwość jest w większości wybierana wtedy, gdy od początku znana jest wysokość roszczenia i znajduje ona potwierdzenie w toku przewodu sądowego, wskazując na zasadne twierdzenie powoda zarówno co do przesłanek, jak i wysokości roszczenia.

Druga możliwość dotyczy takich okoliczności sprawy, w której wyniku okazuje się dopiero, czy i w jakiej wysokości przyznać należy zadośćuczynienie. Jest to bowiem naprawienie szkody niemajątkowej, a więc o wysokości bardzo ocennej i ustalonej na podstawie przeprowadzonego postępowania. W wypadku naprawienia takich szkód przeważa pogląd o odsetkach liczonych dopiero od chwili zasądzenia stosownej kwoty, chyba że zachodzą okoliczności danej sprawy, które przekonują o potrzebie uwzględnienia wcześniejszej chwili (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 r., I CSK 243/10, Legalis nr 428271 oraz z dnia 7 marca 2014 r., IV CSK 375/13, Legalis nr 797041).

Ustalając wysokość zadośćuczynienia w niniejszej sprawie Sąd kierował się rozmiarem krzywdy powoda ocenianym na dzień zamknięcia rozprawy. Śmierć brata powoda miała miejsce w grudniu 2014r., zaś powództwo wytoczono w sierpniu 2015r. Cierpienia psychiczne powoda, stanowiące przedmiot oceny w zakresie wysokości zadośćuczynienia, trwały w różnym natężeniu w toku trwającego procesu. Stan psychiczny powoda również był oceniany na dzień przypadający po niespełna dwóch latach od zdarzenia, w którym ujawniły się wszelkie okoliczności mające wpływ na ocenę rozmiaru krzywdy powoda. W ocenie Sądu okoliczności dotyczące rozmiaru krzywdy ustalono w okresie trwania procesu; wszelkie skutki zdarzenia w omawianym zakresie nie były znane stronie pozwanej przed jego przeprowadzeniem, a w ich ustaleniu znaczącą rolę odegrał dowód z opinii biegłego psychologa. Mając na uwadze

powyższe, Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia wyrokowania, oddalając powództwo odsetkowe w pozostałym zakresie, o czym orzeczono jak w pkt I i II wyroku.

O kosztach jak w pkt III sentencji wyroku orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c., oraz art. 98 § 1 k.p.c. Sąd zważył, iż powód wygrał sprawę w 58,34 % przy czym na jego koszty procesu składały się: kwota 3.000,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz kwota 3.600,00 zł tytułem wynagrodzenia radcy prawnego (§ 6 pkt 6 rozporządzenia MS 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu) oraz kwota 324,40 zł tytułem wykorzystanej zaliczki na wynagrodzenie biegłego (łącznie 6.941,40 zł). Na koszty procesu poniesione przez pozwanego składała się kwota 3.617,- zł z tytułu zastępstwa procesowego. Ogół kosztów procesu wyniósł 10.558,40 zł, przy czym powód winien je ponieść w stosunku, w którym przegrał proces, w kwocie 4.398,63 zł. Sąd zasądził zatem od pozwanego na rzecz powoda różnicę pomiędzy poniesionymi kosztami a kosztami, które powinien ponieść stosownie do wyniku procesu (41,66 %).

Sąd w pkt IV wyroku nakazał zwrócić powodowi P. M. kwotę 175,60 zł tytułem niewykorzystanej zaliczki na wydatki, na podstawie art. 84 ust.1 ustawy z 28.07.2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz. U. z 2016r., poz. 623).